

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Logistiek Park Ossendrecht

27 juni 1991

271-96

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over de inhoud van het milieu-effectrapport Logistiek Park Ossendrecht / [Commissie voor de milieu-effectrapportage].

- Utrecht: Commissie voor de milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-259-4

Trefw.: milieu-effectrapportage; Ossendrecht / bedrijfsterreinen; Ossendrecht

Aan de Gemeenteraad
van de gemeente Ossendrecht
Postbus 12
4640 AA OSSENDRECHT

uw kenmerk

uw brief
1 februari 1991

ons kenmerk
U 820-91/Vh//ao/271-95

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER
Logistiek Park Ossendrecht

Utrecht,
27 juni 1991

Met bovenvermelde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (de Commissie) in de gelegenheid advies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) inzake de realisatie van een Logistiek Park in de gemeente Ossendrecht.

Hierbij bied ik u, overeenkomstig artikel 41 z, eerste en tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm), het toetsingsadvies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage aan. Dit advies dat tot stand kwam onder voorzitterschap van ondergetekende, is getoetst aan de in april 1990 door u vastgestelde richtlijnen voor het MER en aan de wettelijke vereisten op grond van de Wabm. Voor een overzicht van het toetsingsadvies verwijs ik u naar de samenvatting.

Daarnaast wil ik uw bijzondere aandacht vragen voor het volgende:

1. Het is de Commissie gebleken, dat het Logistiek Park Ossendrecht niet het enige initiatief tot een bedrijventerrein in de omgeving van Ossendrecht is. Bij Zandvliet in België ligt het voornemen voor een bedrijventerrein van ca. 150 ha. Voor zover bekend bij de Commissie zal het type bedrijven dat zich mag vestigen op dit terrein niet - zoals wel het geval zal zijn bij het voorgenomen LPO - beperkt zijn tot categorie 3 bedrijven. Een en ander heeft consequenties voor de in de toekomst te verwachten milieugevolgen in de regio, alsmede voor de doelstelling van het LPO, waarmee naar de mening van de Commissie rekening gehouden dient te worden bij de verdere besluitvorming.

2. Genoemde initiatieven brengen naar de mening van de Commissie met zich mee, dat mogelijk in de toekomst sprake kan zijn van grensoverschrijdende milieu-effecten. De effecten van het LPO zullen daarbij - gelet op de grootte van het terrein, de voorgenomen inrichting en beheersmaatregelen en de beperking in het type toe te laten bedrijven - naar de mening van de Commissie waarschijnlijk slechts zeer beperkt zijn. Wat betreft het bedrijventerrein bij Zandvliet kan dit mogelijk anders zijn. Met het oog op afspraken omtrent consultatie bij projecten met grensoverschrijdende milieu-effecten, heeft de Commissie gemeend beide initiatieven onder de aandacht van het Ministerie van VROM te moeten brengen.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage aan de besluitvorming te hebben geleverd. Zij zal gaarne van u vernemen op welke wijze u bij de verdere besluitvorming over het Logistiek Park Ossendrecht gebruik zult maken van het advies.

dr. H. Cohen,
voorzitter van de werkgroep
m.e.r. Logistiek Park Ossendrecht.

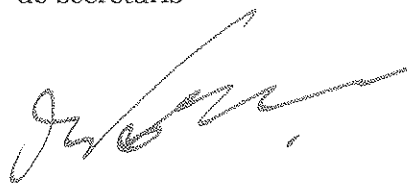
Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Logistiek Park Ossendrecht

Advies op grond van artikel 41z van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne inzake de toetsing van de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van de voorgenomen vestiging van een logistiek park in de gemeente Ossendrecht.

Uitgebracht aan de Gemeenteraad van de gemeente Ossendrecht, door de Commissie voor de milieu-effectrapportage, namens deze,

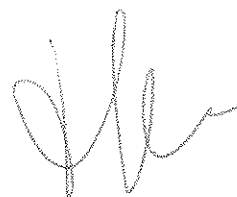
de werkgroep m.e.r. Logistiek Park Ossendrecht,

de secretaris

drs. R.A.A. Verheem

de voorzitter

dr. H. Cohen

Utrecht, 27 juni 1991

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING	2
3. ALGEMENE BEOORDELING	4
4. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE ALTERNATIEVEN	4
4.1 Voorgenomen activiteit	4
4.2 Alternatieven	5
5. BESCHRIJVING VAN DE MILIEUGEVOLGEN	8
6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER	8
6.1 Bestaande toestand en autonome ontwikkeling van het milieu	8
6.2 Vergelijking van alternatieven	8
6.3 Leemten in kennis	9
6.4 Evaluatieprogramma	9
6.5 Doel en probleemstelling	9
6.6 Te nemen en genomen besluiten	9
6.7 Vorm en presentatie	9
6.8 Samenvatting	10

Bijlagen

1. Brief van het College van burgemeester en wethouders van Ossendrecht van 1 februari 1991 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit te brengen over het MER ten behoeve van de realisering van een logistiek centrum "Logistiek Park Ossendrecht".
2. Tekst van de openbare bekendmaking van 6 februari 1991.
3. Vervolg brief van het College van burgemeester en wethouders van Ossendrecht van 2 april 1991 met het verzoek het uitbrengen van het advies van de Commissie m.e.r. op te schorten.
4. Brief van het College van burgemeester en wethouders van Ossendrecht van 6 mei 1991 inzake de aanvulling op het MER.
5. Openbare bekendmaking van aanvulling op het MER van 8 mei 1991.
6. Projectgegevens.
7. Lijst met inspraakreacties en adviezen.

1. INLEIDING

De Commanditaire Vennootschap Logistiek Park Ossendrecht (LPO) heeft het voornemen een grootschalig bedrijventerrein aan te leggen in de gemeente Ossendrecht van ca. 86 ha. bruto. Ten behoeve van de benodigde bestemmingsplanwijziging door de gemeenteraad van Ossendrecht wordt op vrijwillige basis milieu-effectrapportage (m.e.r.) toegepast.

Bij brief van 1 februari 1991 (bijlage 1) werd de Commissie voor de milieu-effectrapportage in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over het MER. Op 28 maart 1991 werd met vertegenwoordigers van het bevoegd gezag en initiatiefnemer van gedachten gewisseld naar aanleiding van een concept-toetsingsadvies. Naar aanleiding van dit overleg verzocht het bevoegd gezag bij brief van 2 april 1991 (bijlage 3) de Commissie voor de m.e.r. het uitbrengen van haar toetsingsadvies op te schorten, zodat de initiatiefnemers in staat zouden zijn een aanvulling op het MER te schrijven. Bij brief van 7 mei 1991 (bijlage 4) stuurde het bevoegd gezag de Commissie voor de m.e.r. het aangevulde MER toe en verzocht de Commissie een advies uit te brengen over het aangevulde MER. Tevens liet zij de Commissie voor de m.e.r. weten het aangevulde MER op 9 mei 1991 bekend te maken en ter inzage te leggen (bijlage 5), waarbij eenieder gedurende twee weken in de gelegenheid werd gesteld inspraak te leveren. Op 20 juni 1991 werd met vertegenwoordigers van bevoegd gezag en initiatiefnemer van gedachten gewisseld naar aanleiding van een concept-toetsingsadvies over het aangevulde MER.

De Commissie voor de m.e.r. geeft een oordeel over het MER, waarbij het toetsingskader gevormd wordt door:

- de richtlijnen voor de inhoud van het MER, welke in april 90 door het bevoegd gezag werden vastgesteld op grond van art. 410, lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm);
- het gestelde in art. 41j van de Wabm;
- de eis dat het MER geen onjuistheden bevat ex. art. 41w, 2e lid van de Wabm.

Het hierbij uitgebrachte toetsingsadvies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage onder voorzitterschap van dr. H. Cohen. De samenstelling van deze werkgroep is gegeven in bijlage 3. De werkgroep vertegenwoordigt in deze de Commissie voor de milieu-effectrapportage en wordt verder in dit advies aangeduid als "de Commissie".

In overeenstemming met het gestelde in art. 41z, 2e lid van de Wabm, heeft de Commissie de via het bevoegd gezag ontvangen schriftelijke reacties op het MER (in totaal 13, zie bijlage 7), alsook de bezwaren en opmerkingen die mondeling naar voren zijn gebracht op de openbare zittingen van 26 februari en 21 mei 1991 bij het opstellen van het toetsingsadvies in beschouwing genomen voor zover deze reacties betrekking hebben op de milieu-aspecten van de activiteit.

2. SAMENVATTING

De Commissie is van mening, dat het MER voldoende informatie bevat voor een besluitvorming waarin het milieubelang een volwaardige plaats inneemt.

Ten aanzien van te verwachten milieuhygiënische gevolgen blijkt uit het MER dat nog veel onzekerheden bestaan. Naar de mening van de Commissie is dit echter een logisch gevolg van het feit, dat in deze fase van de besluitvormingsprocedure nog veel onzeker is, met name omtrent de toekomstige invulling van het logistiek park. De Commissie is van mening, dat het MER de belangrijkste informatie levert die op dit moment te geven valt over de milieuhygiënische gevolgen.

Een en ander neemt niet weg, dat de Commissie op onderdelen kritiek heeft op het MER. Deze worden onderstaand nader besproken.

De Commissie is van mening dat de voorgenomen activiteit in het MER op zichzelf voldoende is beschreven. Het is de Commissie daarbij echter niet duidelijk waarom in het MER iedere informatie ontbreekt over Belgische initiatieven om in de nabijheid van het LPO bij Zandvliet eveneens een bedrijventerrein aan te leggen. In het MER had in ieder geval een globale bespreking van mogelijke consequenties hiervan voor de omgeving van het LPO en het LPO zelf moet staan.

De beschrijving van de voorgenomen beheersstructuur is voldoende duidelijk. De Commissie is daarbij van mening, dat uit de informatie in het MER blijkt dat met de beschreven beheersstructuur niet op voorhand gegarandeerd kan worden, dat de toekomstige ontwikkeling van het LPO zich zal voltrekken zoals de initiatiefnemers zich dat op dit moment voorstellen. Tevens is het de Commissie niet duidelijk op welke wijze de gekozen constructie verstrengeling van belangen zou weren.

De Commissie is van mening, dat de in het MER beschreven alternatieven over het algemeen voldoende duidelijk de mogelijkheden voor het LPO aangeven. De Commissie is daarbij wel van mening, dat in het MER enkele alternatieven ontbreken of onvoldoende uitgewerkt zijn. Zo is in het MER niet gezocht naar mogelijkheden om het LPO als een in hydrologisch opzicht "zelf-verantwoordelijke eenheid" te realiseren. De Commissie vindt het jammer, dat in het MER concreet uitgewerkte alternatieve scenario's ontbreken, die inzicht geven in mogelijke toekomstige invullingen van het terrein binnen de gestelde randvoorwaarden voor het LPO (zoals kantoren, verschillende types bedrijven) en waaruit duidelijk zou kunnen worden hoe het voorgenomen initiatief zich verhoudt tot deze alternatieve scenario's.

De Commissie is van mening, dat het in het MER beschreven meest milieu-vriendelijke alternatief met weinig creativiteit en inventiviteit ontwikkeld is. Toch geeft het voldoende informatie voor de besluitvorming. De reden hiervoor is, dat naar de mening van de Commis-

sie uit de informatie in het MER blijkt, dat de te verwachten milieu-effecten van de voorgenomen activiteit en de overige alternatieven relatief gering zullen zijn¹]. Mogelijkheden om door verdergaande maatregelen deze milieu-effecten te verkleinen zijn dus ook slechts gering. Een meer creatief en inventief ingevuld meest milieuvriendelijk alternatief zou dan ook wat betreft terugdringen van optredende milieugevolgen naar verwachting slechts een geringe meerwaarde hebben ten aanzien van de op dit moment in het MER beschreven alternatieven.

De Commissie is het niet eens met de constatering in het MER, dat het nul-alternatief slechts als referentiekader dient, en niet als een reëel alternatief voor de besluitvorming beschouwd moet worden. De Commissie is van mening dat, gelet op de richtlijnen en de raming van de regionale behoefte in het MER, de aanleg van een logistiek park in een andere gemeente dan Ossendrecht als een reëel alternatief voor de besluitvorming beschouwd moet worden.

De Commissie is van mening, dat de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven in het MER in het algemeen voldoende beschreven worden. Uitzonderingen hierop zijn de nogal beperkte behandeling van de indirecte milieu-effecten van het door het LPO gegeneerde verkeer, de magere kwaliteit van de foto-montages en tekeningen in het MER en onvoldoende aandacht voor de consequenties van de waarschijnlijk 10 jaar durende aanlegfase.

De gepresenteerde vergelijking van de alternatieven geeft voldoende informatie voor de besluitvorming. De Commissie begrijpt daarbij overigens niet wat de onderbouwing is van de conclusie, dat bij uitvoering van het meest milieu-vriendelijke alternatief de economische doelstelling vrijwel niet te verwezenlijken is.

De Commissie is van mening, dat de structuur van het MER weinig helder is. Door de zeer gedetailleerde opdeling in sub-paragrafen is het moeilijk de draad van het betoog te volgen en de juiste informatie te vinden. Door een helderder structuur en door het weglaten van veel (overbodige) tekstherhalingen, had het MER duidelijker en een stuk minder omvangrijk kunnen zijn.

De informatie in het MER over bestaande toestand en autonome ontwikkeling van het milieu, probleem en doelstelling, te nemen en genomen besluiten, leemten in kennis en evaluatieprogramma is voldoende. De samenvatting is eveneens van voldoende kwaliteit.

---

1 Dit onder de aanname dat de in het MER aangegeven beheersstructuur er toe zal leiden dat het LPO in de praktijk zal gaan functioneren zoals de initiatiefnemer beoogt.

3. ALGEMENE BEOORDELING

De Commissie is van mening, dat het MER voldoende informatie bevat voor een besluitvorming waarin het milieubelang een volwaardige plaats inneemt. Het MER geeft voldoende inzicht in alternatieve mogelijkheden voor de vormgeving en landschappelijke inpassing van het park en van te verwachten landschappelijke en milieuhygiënische effecten van het park, zowel bij normaal functioneren als bij het optreden van calamiteiten.

Ten aanzien van te verwachten milieuhygiënische gevolgen blijkt uit het MER, dat nog veel onzekerheden bestaan. Naar de mening van de Commissie is dit echter een logisch gevolg van het feit, dat in deze fase van de besluitvormingsprocedure nog veel onzeker is, met name omtrent de toekomstige invulling van het logistiek park. Naar de mening van de Commissie levert het MER de belangrijkste informatie die op dit moment te geven valt over de milieuhygiënische gevolgen.

Een en ander neemt niet weg, dat de Commissie op onderdelen kritiek heeft op het MER. Vanwege het feit dat deze kritiek mogelijk een rol kan spelen in de verdere besluitvorming, worden de kritiekpunten onderstaand nader toegelicht.

4. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE ALTERNATIEVEN

4.1 Voorgenomen activiteit

De Commissie is van mening dat de voorgenomen activiteit in het MER op zichzelf voldoende is beschreven.

Het is de Commissie daarbij echter niet duidelijk waarom in het MER iedere informatie ontbreekt over Belgische initiatieven om in de nabijheid van het LPO op Belgisch grondgebied eveneens een bedrijventerrein aan te leggen. Naar de Commissie heeft vernomen bestaat al in ieder geval één jaar het initiatief om een terrein van enkele ha. aan te leggen en vanaf januari 1991 het initiatief voor een terrein van ca. 50 ha. bruto (30 ha. netto.) ²]. De Commissie merkt op, dat in het kader van het INTERREG-programma ook subsidie gevraagd is voor een logistiek park Ossendrecht-Zandvliet ³].

---

2 Op dit moment is zelfs sprake van een terrein van ca. 150 ha.

3 "Operationeel INTERREG-programma 1990-1993 - Grensregio Benelux Middengebied - Programma voor grensoverschrijdende samenwerking in het Benelux Middengebied - eindrapport".

In het MER had op zijn minst een globale bespreking moeten staan van de consequenties die eventuele aanleg van het terrein Zandvliet kan hebben voor de omgeving van het LPO (landschap, milieuhygiene, verkeersdruk, "bufferfunctie") en het LPO zelf (samenwerking, vormgeving, capaciteit, toekomstige ontwikkelingen e.d.)⁴.

De beschrijving van de voorgenomen beheersstructuur is voldoende duidelijk. De Commissie is daarbij van mening, dat uit de informatie in het MER blijkt dat met de beschreven beheersstructuur niet op voorhand gegarandeerd kan worden, dat de toekomstige ontwikkeling van het LPO zich zal voltrekken zoals de initiatiefnemers zich dat op dit moment voorstellen. Tevens is het de Commissie niet duidelijk op welke wijze de gekozen constructie verstrengeling van belangen zou weren. De Commissie is van mening, dat hier bij de besluitvorming over het LPO rekening mee gehouden dient te worden.

Op bladzijde 74 van het hoofdrapport wordt gesteld dat "in de bestemmingsplanvoorschriften het karakter van het LPO als C-locatie gewaarborgd is door ontwikkelingen van kantoorvestigingen - waardoor de werknemersintensiteit van het terrein verhoogd zou worden tot boven 40 arbeidsplaatsen per ha. uitgegeven terrein - niet toe te staan." Het is de Commissie niet duidelijk op welke bestemmingsplanvoorschriften hier gedoeld wordt⁵.

4.2 Alternatieven

De Commissie is van mening, dat de in het MER beschreven alternatieven over het algemeen voldoende duidelijk aangeven wat de mogelijkheden zijn ten aanzien van de inpassing van het LPO in het omringende landschap, de ruimtelijke inrichting van het park zelf en het optreden, voorkómen of beperken van milieuhygiënische effecten. De Commissie is daarbij wel van mening, dat in het MER onvoldoende duidelijk wordt gemaakt, op welke wijze men tot juist deze alternatieven is gekomen. Zij zijn onvoldoende gestoeld op een visie hoe het LPO als geheel zou moeten gaan functioneren en komen daardoor enigszins "uit de lucht vallen". Tevens is de Commissie van mening, dat in het MER enkele alternatieven ontbreken of onvoldoende uitgewerkt zijn. Deze worden onderstaand nader aangegeven, zodat hier bij verdere besluitvorming rekening mee gehouden kan worden.

---

4 zie ook inspraakreactie 9, bijlage 7.

5 De Commissie doelt hierbij op het ontwerp-bestemmingsplan zoals dit in november 1990 bekendgemaakt is. Het is de Commissie gebleken, dat genoemd aspect in de versie van april 1991 wél geregeld is (blz. 5).

In het MER is niet gezocht naar mogelijkheden om het LPO als een in hydrologisch opzicht "zelf-verantwoordelijke eenheid" te realiseren.

Tevens is het de Commissie onvoldoende duidelijk op welke wijze een verband is gelegd tussen de alternatieven voor de interne ruimtelijke structuur van het LPO en de geschetste alternatieven om het LPO in te passen in het omringende landschap.

De Commissie vindt het jammer, dat in het MER concreet uitgewerkte alternatieve scenario's ontbreken, die inzicht geven in mogelijke toekomstige invullingen van het terrein binnen de gestelde randvoorwaarden van het LPO (zoals kantoren, verschillende types bedrijven) en waaruit duidelijk zou kunnen worden hoe het voorgenomen initiatief zich verhoudt tot deze alternatieve scenario's.

meest milieuvriendelijke alternatief

De Commissie is van mening, dat het in het MER beschreven meest milieu-vriendelijke alternatief met vrij weinig creativiteit en inventiviteit ontwikkeld is. Daardoor wijkt dit alternatief slechts weinig af van de voorgenomen activiteit. Ook wordt niet altijd onderbouwd waarom bepaalde onderdelen in dit alternatief zijn opgenomen. Een voorbeeld is de buslijn die onderdeel uitmaakt van dit alternatief, maar waarbij geen enkele duidelijkheid wordt gegeven voor wie deze lijn interessant kan zijn en welke verbinding daarmee zal worden onderhouden. Het zou naar de mening van de Commissie bijvoorbeeld meer hout hebben gesneden, indien in het MER de mogelijkheid onderzocht was voor het LPO een "vervoersmanager" aan te stellen voor onder andere het woon-werkverkeer.

Toch geeft het in het MER beschreven meest milieuvriendelijke alternatief voldoende informatie voor de besluitvorming. De reden hiervoor is, dat naar de mening van de Commissie uit de informatie in het MER blijkt, dat de te verwachten milieu-effecten van de voorgenomen activiteit en de overige alternatieven relatief gering zullen zijn⁶. Dit heeft uiteraard als consequentie dat de mogelijkheden om door verdergaande maatregelen deze milieu-effecten te verkleinen ook slechts gering zijn. Een meer creatief en inventief ingevuld meest milieuvriendelijk alternatief zou dan ook wat betreft terugdringen van optredende milieugevolgen naar verwachting slechts een geringe meerwaarde hebben ten aanzien van de op dit moment in het MER beschreven alternatieven.

De Commissie betreurt het, dat in het MER bij het meest milieuvriendelijke alternatief niet actief gezocht is naar mogelijkheden om door inrichting en vormgeving van het LPO ten aanzien van het aspect natuurontwikkeling juist een *kwaliteitsverbetering* ten opzichte van de huidige situatie te bereiken. Naar de mening van de Commissie zijn mogelijkheden hiervoor zeker aanwezig.

---

6 Dit onder de aanname dat de in het MER aangegeven beheersstructuur er toe zal leiden dat het LPO in de praktijk zal gaan functioneren zoals de initiatiefnemer beoogt.

nul-alternatief

De Commissie is het niet eens met de constatering op onder andere blz. XIX van de samenvatting en blz. 127 van het hoofdrapport, dat het nul-alternatief slechts als referentiekader dient, en niet als een reëel alternatief voor de besluitvorming beschouwd moet worden. In de aanbiedingsbrief bij haar richtlijnenadvies merkt de Commissie hierover het volgende op: "Ten behoeve van de locatiekeuze voor het voorgenomen logistiek park dienen twee besluiten genomen te worden. Een regionale afweging in het kader van een Afwijkingsprocedure van het streekplan West-Brabant en een gemeentelijke afweging in het kader van de herziening van het vigerende bestemmingsplan buitengebied. Alhoewel het onderhavige initiatief naar alle waarschijnlijkheid van bovenlokale betekenis is, is er voor gekozen een MER op te stellen uitsluitend ten behoeve van de gemeentelijke afweging. Dit betekent dat in het MER geen locaties onderzocht hoeven te worden die buiten het grondgebied van de gemeente Ossendrecht liggen. Het feit echter dat de regionale afweging nog plaats dient te vinden, betekent wel dat het nulalternatief in het MER als een reëel haalbaar alternatief onderzocht dient te worden."

In de door het bevoegd gezag vastgestelde richtlijnen voor de inhoud van het MER staat op blz. 9 het volgende: "De berekeningen voor de behoefte aan bedrijventerreinen in de regio, de mogelijkheden bedrijventerreinen elders in de regio aan te leggen, alsmede de mogelijkheid bestaande bedrijventerreinen in of buiten de gemeente Ossendrecht uit te breiden, zullen moeten aantonen in hoeverre de aanleg van een grootschalig bedrijventerrein op de voorgenomen locatie noodzakelijk is. Uit deze berekeningen en beschouwingen over de belemmeringen en randvoorwaarden zal moeten blijken of het nulalternatief kan worden beschouwd als een reëel alternatief of dat het slechts beschouwd moet worden als een referentiekader voor de vergelijking van de autonome ontwikkeling met de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven."

De Commissie is van mening dat, gelet op de raming van de regionale behoefte in het MER, de aanleg van een logistiek park in een andere gemeente dan Ossendrecht en dus niet in Ossendrecht als een reëel alternatief voor de besluitvorming beschouwd moet worden ⁷].

---

7 zie ook inspraakreactie 3, bijlage 7.

5. **BESCHRIJVING VAN DE MILIEUGEVOLGEN**

De Commissie is van mening, dat de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven over het algemeen voldoende beschreven worden. Hierbij plaatst de Commissie enkele kanttekeningen.

Op de eerste plaats worden de indirecte milieu-effecten van het door het LPO gegenereerde verkeer in het MER nogal beperkt behandeld ⁸]. Zo ontbreekt bijvoorbeeld een schatting van de effecten van de naar verwachting niet onaanzienlijke stromen woon-werkverkeer in de wijdere omgeving ⁹] (de Commissie realiseert zich hierbij overigens dat dit geen eenvoudige zaak is).

Op de tweede plaats is de kwaliteit van de foto-montages en tekeningen in het hoofdrapport en bijlage 5 naar de mening van de Commissie van een erg matige kwaliteit ¹⁰].

Tot slot wordt uit het MER onvoldoende duidelijk wat de consequenties zijn van het gegeven, dat het park waarschijnlijk pas na 10 jaar voltooid zal zijn en er dus 10 jaar bouwactiviteiten zullen plaatsvinden, met het bijbehorende geluids- en verkeersniveau (bouwmateriaal en afval).

6. **OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER**

6.1 Bestaande toestand en autonome ontwikkeling van het milieu

De Commissie is van mening, dat het MER voldoende en juiste informatie biedt over de bestaande landschappelijke, ecologische en milieuhygiënische toestand van het milieu.

6.2 Vergelijking van alternatieven

De gepresenteerde vergelijking van de alternatieven geeft naar de mening van de Commissie voldoende informatie voor de besluitvorming. Het is de Commissie daarbij overigens niet duidelijk waarom in tabel 11 op blz. 192 van het hoofdrapport het verschil in toegestane bouwhoogte, "herkenbaarheid van het front" en het vrij geringe verschil in uit-

---

8 zie ook inspraakreactie 1, bijlage 7.

9 zie ook inspraakreactie 8, bijlage 7.

10 zie ook inspraakreactie 2, bijlage 7.

geefbare kavels ¹¹⁾ tussen het meest milieu-vriendelijke alternatief en de voorgenomen activiteit, bij het meest milieuvriendelijke alternatief tot de conclusie leidt dat "de doelstelling van de initiatiefnemer vrijwel niet te verwezenlijken is", terwijl bij de voorgenomen activiteit geconcludeerd wordt dat deze doelstelling "volledig verwezenlijkt" kan worden.

6.3 Leemten in kennis

De in het MER gepresenteerde leemten in kennis zijn naar de mening van de Commissie juist en volledig weergegeven.

6.4 Evaluatieprogramma

In grote lijnen is de in het MER gepresenteerde aanzet tot een evaluatieprogramma voldoende. De Commissie onderstreept bij een positief besluit het belang van een gedegen evaluatie bij de nadere invulling, inrichting en gebruik van het logistiek park, gelet op de vele onzekerheden en leemten in kennis die op dit moment aanwezig zijn. De Commissie is verder van mening, dat in het MER onvoldoende relatie gelegd wordt tussen het evaluatieprogramma, de te verwachten beheersstructuur en interne bedrijfsmilieuzorgsystemen.

6.5 Doel en probleemstelling

De Commissie is van mening dat op zich de doel- en probleemstelling van het voornemen voldoende duidelijk omschreven wordt. De doelstelling is echter dermate nauw omschreven, dat dit op voorhand beperkingen oplegt aan te onderzoeken alternatieven. De Commissie acht dit ongewenst uit het oogpunt van een optimale besluitvorming.

6.6 Te nemen en genomen besluiten

De Commissie is van mening, dat de te nemen en genomen besluiten voldoende duidelijk beschreven worden, zij het soms niet altijd even objectief. Met name een aantal niet formeel vastgestelde uitspraken vanuit de provincie krijgen onevenredig veel aandacht ¹²⁾.

6.7 Vorm en presentatie

De Commissie is van mening, dat de structuur van het MER weinig helder is. Door de zeer gedetailleerde opdeling in sub-paragrafen is het

---

11 Volgens de tabel op blz. 151 van het hoofdrapport gaat het daarbij slechts om het verschil (maximaal) tussen 60,4 - 63 ha. bij het meest milieuvriendelijke alternatief en 64,5 - 69,5 ha. bij het voorkeursalternatief wat betreft het netto uitgeefbaar oppervlak kavels.

12 zie ook inspraakreacties 2, 4 en 9, bijlage 7.

moelijk de draad van het betoog te volgen en de juiste informatie te vinden. Door een helderder structuur en door het weglaten van veel (overbodige) tekstherhalingen, had het MER duidelijker en een stuk minder omvangrijk kunnen zijn, dan nu het geval is. De Commissie constateert dat bronnen van geciteerde teksten niet altijd vermeld worden¹³.

6.8 Samenvatting

De Commissie is van mening dat de samenvatting een goed beeld geeft van de informatie in het hoofdrapport.

---

¹³ Een voorbeeld is de tekst op blz. 9 en 10, par. 5.1.2.3. van bijlage, die afkomstig is uit het boek "Wie is er bang voor het nieuwe landschap" van Han Lörzing.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies
over het
milieu-effectrapport
Logistiek Park Ossendrecht

(bijlagen 1 t/m 7)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 1 februari 1991, waarin de Commissie
in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

**GEMEENTE
OSSENDRECHT**

postbus 12, 4640 aa ossendrecht

dorpsstraat 16
telefoon (01647) 9200
telefax (01647) 3159

girorekening: 1067344
bankrekening: 14.05.01.045

Commissie voor de milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	7 FEB. 1991
nummer :	335-91
dossier :	271-40
kopie naar :	Vh / Pres

Ons kenmerk:

Uw kenmerk:
271-27

Datum:
1 februari 1991

Onderwerp:
Milieu-effectrapportage
Logistiek Park Ossendrecht

Bijlage(n):

Verzonden:

Geachte leden van de commissie,

Ter voldoening aan artikel 41t van de Wet algemene bepalingen
milieuhygiëne doen wij u hierbij toekomen een door het bevoegd gezag op
31 januari j.l. ontvangen exemplaar van de Milieu-effectrapportage
Logistiek Park Ossendrecht.

Tevens doen wij u, ter voldoening aan artikel 41u, lid 2 van de Wet
algemene bepalingen milieuhygiëne, toekomen een exemplaar van de
kennisgeving als bedoeld in artikel 41t, derde lid van genoemde wet.

Wij vertrouwen er op u hiermede van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Ossendrecht,
de secretaris, de burgemeester,

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in "De Zuidwesthoek" d.d. 6 februari 1991

BEKENDMAKING

MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE LOGISTIEK PARK OSSENDRECHT

Ter voldoening aan artikel 41t e.v. van de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne (Wet-abm) maakt het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Ossendrecht bekend, dat ten behoeve van de realisering van een logistiek centrum, geheten Logistiek Park Ossendrecht, een milieu-effectrapportage op 31 januari 1991 door het bevoegd gezag, de gemeenteraad, is ontvangen.

Aanduiding van de activiteit

Het betreft de realisering van een locatie voor de vestiging van een logistiek centrum ten behoeve van de distributie van goederen en daarmee samenhangende informatievoorzieningen. De geplande locatie van het logistiek centrum is gelegen bij de grensovergang van de te realiseren Rijksweg 4 (Zoomweg-Zuid) en beslaat met een oppervlakte van circa 86 hectare het resterende deel van de Nieuwe Zuidpolder te Ossendrecht.

De initiatiefnemer is de Commanditaire Vennootschap Logistiek Park Ossendrecht, bestaande uit de gemeente Ossendrecht en de Nationale Investeringsbank (NIB).

Terinzagelegging

De Milieu-effect rapportage Logistiek Park Ossendrecht ligt vanaf 7 februari 1991 gedurende een maand voor eenieder kosteloos ter inzage in het gemeentehuis van Ossendrecht, Dorpsstraat 16 te Ossendrecht, elke werkdag van 08.00 tot 12.00 uur, alsmede op iedere dinsdag van 17.00 tot 20.00 uur en voorts na deze datum tot het tijdstip waarop het besluit bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport is gemaakt, onherroepelijk is geworden, elke werkdag van 08.00 tot 12.00 uur.

De milieu-effectrapportage is tegen betaling van kosten (f 50,- voor het geheel, of f 25,- per deel) verkrijgbaar ten gemeentehuize van Ossendrecht.

Inspraak

Schriftelijke opmerkingen kunnen binnen genoemde termijn van een maand worden ingediend bij het college van Burgemeester en Wethouders van Ossendrecht, Postbus 12, 4640 AA Ossendrecht.

Indien daarom schriftelijk wordt gevraagd worden de persoonlijke gegevens van degene die de opmerkingen indient, niet bekend gemaakt.

Openbare hoorzitting

Eenieder kan opmerkingen over het milieu-effectrapport mondeling inbrengen tijdens een openbare zitting die wordt gehouden op dinsdag 26 februari 1991 om 19.00 uur in de raadszaal van het gemeentehuis, Dorpsstraat 16 te Ossendrecht.

Zoals uit de elders op deze pagina gepubliceerde bekendmaking blijkt, zal op deze avond tevens de informatie-avond terzake het voorontwerp-bestemmingsplan Logistiek Park Ossendrecht plaatsvinden.

U wordt verzocht de opmerkingen terzake het MER enerzijds en uw mening over het voorontwerp bestemmingsplan anderzijds (zoveel mogelijk) gescheiden te houden.

Reikwijdte opmerkingen

Ingevolge artikel 41w, tweede lid en artikel 41x van de Wet-ab:m kunnen zowel de schriftelijke als de mondelinge opmerkingen slechts betrekking hebben op het, mede gelet op de overeenkomstig artikel 41o van de Wet-ab:m gegeven richtlijnen de inhoud van het milieu-effectrapport, niet voldoen aan het rapport aan de Bij of krachtens de artikelen 41j en 41k van de Wet-ab:m gestelde regels dan wel op onjuistheden die het rapport bevat.

Ossendrecht, 6 februari 1991

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de secretaris, de lcco-burgemeester,
H.J.J. Rütten. A.J.E. van der Poel.

BIJLAGE 3

Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 april 1991,
waarin een verzoek het uitbrengen van het advies op te schorten

**GEMEENTE
OSSENDRECHT**

dorpsstraat 16
telefoon (01647) 9200
telefax (01647) 3159

girorekening: 1067344
bankrekening: 14.05.01.045

postbus 12, 4640 aa ossendrecht

Commissie voor de Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Van:	aan de Milieu-effectrapportage
Datum:	4 APR. 1991
Nummer:	945-91
Bestand:	271-60
Handtekening:	Vu/Sc/Pres/Béhl

Ons kenmerk:

Uw kenmerk:
271-27

Datum:
2 april 1991

Onderwerp:
verzoek uitstel
advies

Bijlage(n):

Verzonden:

Geachte leden van de commissie,

In vervolg op onze brief van 1 februari 1991 verzoeken wij het uitbrengen van uw advies als bedoeld in artikel 41z van de Wet-abm naar aanleiding van het u overhandigde Milieu-effectrapportage Logistiek Park Ossendrecht op te schorten.

In overleg met uw secretaris zullen omtrent de voortgang van de procedure nadere afspraken worden gemaakt.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking in deze.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Ossendrecht,
de secretaris, de burgemeester,

BIJLAGE 4

Brief van het bevoegd gezag d.d. 6 mei 1991
inzake de aanvulling op het MER

GEMEENTE
OSSENDRECHT

postbus 12, 4640 aa ossendrecht

dorpsstraat 16
telefoon (01647) 9200
telefax (01647) 3159

girorekening: 1067344
bankrekening: 14.05.01.045

Commissie voor de milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	8 MEI 1991
nummer :	1296-91
dossier :	271-74-75
kopie naar :	Vh

Ons kenmerk:

Uw kenmerk:
271-27

Datum:
6 mei 1991

Onderwerp:
Milieu-effectrapportage
Logistiek Park Ossendrecht

Bijlage(n):

Verzonden:
- 7 MEI 1991

Geachte leden van de commissie,

Hierbij doen wij u toekomen een door het bevoegd gezag op 2 mei j.l.
ontvangen exemplaar van een aanvullende Milieu-effectrapportage
Logistiek Park Ossendrecht.

Tevens doen wij u toekomen een exemplaar van de kennisgeving terzake de
ter inzage legging.

Wij vertrouwen er op u hiermede van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Ossendrecht,
de secretaris, de burgemeester,

H.J.J. Rütten.

G.K. Swillens.

BIJLAGE 5

Openbare bekendmaking in "De Zuidwesthoek" d.d. 8 mei 1991 en enkele andere regionale dagbladen.

NR. 19 - WOENSDAG 8 MEI 1991 - PAGINA 6

GEMEENTE OSSENDRECHT

Rectificatie i.v.m. een
te vroege publicatie

BEKENDMAKING

AANVULLING MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE LOGISTIEK PARK OSSENDRECHT

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Ossendrecht maken bekend, dat ten behoeve van de realisering van een logistiek centrum, geheten Logistiek Park Ossendrecht een aanvullende milieu-effectrapportage op 2 mei 1991 door het bevoegd gezag, de gemeenteraad, is ontvangen.

Aanleiding aanvulling

Van 7 februari 1991 heeft gedurende een maand de Milieu-effectrapportage Logistiek Park Ossendrecht ter inzage gelegen. Gedurende die termijn bestond de gelegenheid terzake opmerkingen te maken. Van die gelegenheid is door een aantal personen c.q. instanties gebruik gemaakt.

Zowel het bevoegd gezag (de gemeenteraad), als de initiatiefnemer (Logistiek Park Ossendrecht C.V.) hebben uit een oogpunt van zorgvuldigheid gemeend er goed aan te doen, in reactie op de ingediende opmerkingen, te komen met een aanvulling van het oorspronkelijke rapport.

Terinzagelegging

De aanvulling van de Milieu-effectrapportage Logistiek Park Ossendrecht ligt vanaf 9 mei 1991 gedurende twee weken voor eenieder kosteloos ter inzage in het gemeentehuis van Ossendrecht, Dorpsstraat 16 te Ossendrecht, elke werkdag van 08.00 tot 12.00 uur, alsmede op iedere dinsdag van 17.00 tot 20.00 uur en voorts na deze datum tot het tijdstip waarop het besluit bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport is gemaakt, onherroepelijk is geworden, elke werkdag van 8.00 tot 12.00 uur. De aanvulling van de milieu-effectrapportage is tegen betaling van kosten (f 10,-) verkrijgbaar ten gemeentehuize van Ossendrecht.

Inspraak

Schriftelijke opmerkingen kunnen binnen genoemde termijn van twee weken worden ingediend bij het College van Burgemeester en Wethouders van Ossendrecht, Postbus 12, 4640 AA Ossendrecht.

Indien daarom schriftelijk wordt gevraagd worden de persoonlijke gegevens van degene die de opmerkingen indient niet bekend gemaakt.

Openbare hoorzitting

Een ieder kan opmerkingen over het aanvullende milieu-effectrapport mondeling inbrengen tijdens een openbare zitting die wordt gehouden op dinsdag 21 mei 1991, om 20.30 uur in de raadszaal van het gemeentehuis, Dorpsstraat 16 te Ossendrecht.

Reikwijdte opmerkingen

Zowel de schriftelijke als de mondelinge opmerkingen kunnen in het algemeen slechts betrekking hebben op de aanvullende milieu-effectrapportage en in het bijzonder slechts betrekking hebben op het niet voldoen aan de gegeven richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport, het niet voldoen van het rapport aan de bij of krachtens de artikelen 41j en 41k van de Wet-abm gestelde regels, dan wel op onjuistheden die het rapport bevat.

Ossendrecht, 8 mei 1991.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de secretaris, de burgemeester,
H.J.J. Rütten. G.K. Swillens.

BIJLAGE 6

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Commanditaire Vennootschap Logistiek Park Ossendrecht, bestaande uit B&W van Ossendrecht en de Nationale Investeringsbank (NIB)

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Ossendrecht

Besluit: Wijziging van het bestemmingsplan. Het aan te leggen bedrijventerrein is minder dan 100 ha groot; het betreft hier dus een vrijwillige m.e.r.

Activiteit: Aanleg van een grootschalig bedrijventerrein (ca. 86 ha bruto) op het grondgebied van de gemeente Ossendrecht, met name bestemd voor transportbedrijven, met uitgroeimogelijkheden tot het verzorgen van fysieke distributie-activiteiten voor derden, handelsbedrijven, distributiecentra en hiermee verwante bedrijven.

Stand van zaken: In maart 1990 bracht de Commissie een richtlijnenadvies uit. Dit advies werd integraal overgenomen door het bevoegd gezag en in april 1990 als richtlijnen vastgesteld. Bij brief van 1 februari 1991 werd de Commissie in de gelegenheid gesteld een toetsingsadvies uit te brengen over het MER. Op 28 maart 1991 werd met vertegenwoordigers van het bevoegd gezag en initiatiefnemer van gedachten gewisseld naar aanleiding van een concept-toetsingsadvies. Naar aanleiding van dit overleg verzocht het bevoegd gezag bij brief van 2 april 1991 de Commissie het uitbrengen van haar toetsingsadvies op te schorten, zodat de initiatiefnemers in staat zouden zijn een aanvulling op het MER te schrijven. Bij brief van 7 mei 1991 stuurde het bevoegd gezag de Commissie voor de m.e.r. het aangevulde MER toe en verzocht de Commissie een advies uit te brengen over het aangevulde MER. Tevens liet zij de Commissie voor de m.e.r. weten het aangevulde MER op 9 mei 1991 bekend te maken en ter inzage te leggen, waarbij eenieder gedurende twee weken in de gelegenheid werd gesteld inspraak te leveren. Op 20 juni 1991 werd met vertegenwoordigers van bevoegd gezag en initiatiefnemer van gedachten gewisseld naar aanleiding van een concept-toetsingsadvies over het aangevulde MER. Op 28 juni 1991 is het advies uitgebracht.

In haar aanbiedingsbrief bij het advies wees de Commissie op het belang om bij de verdere besluitvorming rekening te houden met de consequenties die de voorgenomen aanleg van een ca. 150 ha. groot bedrijventerrein bij Zandvliet in België mogelijk kan hebben, wat betreft de in de toekomst te verwachten milieugevolgen in de regio en de doelstelling van het LPO.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. H. Cohen, voorzitter
ir. P.H.R. Langeweg
ir. D Sijmons (adviseur)
ir. P.H.J. de Wringer

Secretaris van de werkgroep: drs. R.A.A. Verheem

BIJLAGE 7

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie m.e.r.
1.	910307	Vereniging BENEGORA leefmilieu v.z.w.	Stabroek/Putte	910308
2.	910307	Stichting Hek van de Dam	Ossendrecht	910311
3.	910305	Brabantse Milieufederatie	Tilburg	910308
4.	910312	Verslag van hoorzitting 26 februari 1991	Ossendrecht	910312
5.	910228	Noordbrabantse Christelijke Boerenbond	Ossendrecht/ Woensdrecht	910312
6.	910301	Stichting Rechtsbijstand	Tilburg	910312
7.	910306	ARAG Rechtsbijstand	Leusden	910312
8.	910307	Natuur Milieu en Ruimtelijke Ordening	Hoogerheide	910312

Lijst van inspraakreacties en adviezen naar aanleiding van de aanvulling op het milieu-effectrapport

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie m.e.r.
9.	910523	Vereniging BENEGORA leefmilieu v.z.w.	Stabroek/Putte	910524
10.	910521	Stichting Hek van de Dam	Ossendrecht	910524
11.	910118	Ministerie van Econ. Zaken Rijksconsulentschap Noord-Brabant	Tilburg	910524
12.	910508	Stichting Rechtsbijstand	Tilburg	910524
13.	910521	Verslag van hoorzitting 21 mei 1991	Ossendrecht	910524